

7

Umění černobílé fotografie

Jak získat plnou tvůrčí kontrolu při převodech na stupně šedi

Na začátku své fotografické kariéry jsem se učil, jak fotit a vyvolávat černobílé snímky a od té doby mám pro černobílou fotografii slabost. Lightroom mě v tomto ohledu neklamal, protože modul Develop poskytuje to nejlepší prostředí pro kreativní převod barevných fotografií na stupně šedi.

V této kapitole jsou popsány tři hlavní techniky převodu barevné fotografie na „nebarevnou“. Dozvíte se, jak pracovat s jezdcí na panelu Grayscale v manuálním, automatickém a cíleném režimu, jak ve stupních šedi použít jezdcu pro vyvážení bílé a jak použít nastavení na panelu HSL jako alternativu pro převod snímku na stupně šedi. Také vám ukážu, jak vytvořit určité styly, např. efekt infračervené černobílé fotografie, a jak pomocí panelu Split Toning (dělené tónování) kolorovat nejen černobílé, ale i barevné snímky.

POZNÁMKA

Je ještě jedna metoda převodu barevného snímku na černobílý, která v této kapitole není popsána: použití jezdců Saturation (syty). Barevný snímek se dá změnit na nebarevný posunutím jezdců Saturation úplně doleva. Převod barev na stupně šedi pak můžete ovlivnit jezdcí pro vyvážení bílé a jezdcí na panelu Camera Calibration. Funguje to, ale podle mě je tento postup zbytečně složitý, když jsou všechna potřebná nastavení k dispozici na panelu Grayscale a když můžete snímek odbarvit také na panelu HSL, jak popisují na konci této kapitoly.

Převod na stupně šedi

Nastavení pro převod na stupně šedi

Nejznámější způsob, jak převést barevný snímek na nebarevný, je kliknout na panelu Basic na tlačítko Grayscale. Nebo můžete kliknout na Grayscale na panelu HSL/Color/Grayscale, případně stisknout klávesu V. Ve všech případech se ihned aktivuje ovládání pro nastavení černobílého obrazu a snímek se převede na stupně šedi (**obrázek 7.1**). Pojem „grayscale“ (stupně šedi), je zde ale poněkud zavádějící, protože Lightroom ve skutečnosti nepřevádí barevné snímky na stupně šedi. Spíše vytvoří odbarvenou verzi barevného originálu, která je stále v RGB režimu. Lightroom namíchá monochromatický obraz jednotlivých barevných kanálů, které tvoří složený RGB obraz. Pokud jste si někdy hráli s Mícháním kanálů nebo příkazem Černobílý ve Photoshopu, bude vám nastavení na panelu Grayscale připadat známé. V Lightroomu je osm jezdců pro nastavení barev, které poskytují citlivou kontrolu nad tím, jak se při převodu na stupně šedi barevné kanály namíchají. Taková kontrola je ale také komplexní, takže aby to bylo snazší, najdete na panelu Grayscale tlačítko Auto, které snímek převede na černobílý automaticky na základě nastavení vyvážení bílé na panelu Basic. Pak můžete černobílou konverzi upravovat jezdcí Temp a Tint.

Černobílou konverzi můžete také libovolně upravovat pomocí jezdců na panelu Grayscale. Skvělé je, že vyvážení tonality automaticky kompenzuje změny, které provedete. Ale i tak se možná budete muset po vytvoření základní černobílé konverze vrátit na panel Basic a doladit tonalitu jezdcí Exposure, Brightness a Contrast. Panel Split Toning lze použít k vytvoření efektu děleného tónování černobílého snímku, ale také se dá použít na barevné originály k vytvoření efektu cross procesu. Jako obvykle si oblíbené nastavení obrazu můžete uložit jako přednastavení na panelu Presets, kde už jich pro vás je několik připravených, např. přednastavení *Antique Grayscale*, které je zvýrazněné na obrázku 7.1.

Obrázek 7.1 Na tomto snímku modulu Develop je popis hlavních nástrojů pro převod barevného obrazu na stupně šedi.

Obrázek 7.2 RGB snímek se skládá ze tří kanálů ve stupních šedi, které představují červenou, zelenou a modrou barevnou informaci zaznamenanou na scéně. Dohromady tvoří složený RGB obraz. Zde vidíte, že jednotlivé kanály samy o sobě představují různé černobílé interpretace barevného originálu.

Nastavení převodu na stupně šedi

Za raných dnů černobílé fotografie měli filmové emulze omezenou barevnou odezvu. Většina jich byla citlivých pouze na modré světlo, a proto obloha na starých fotografiích bývá bílá a fotografové mohli v temných komorách používat bezpečné červené světlo. Jak se technologie zlepšovala, začaly se objevovat panchromatické černobílé filmy a fotografové mohli tuto vylepšenou citlivost emulze na všechny barvy kreativně využít. V následující části se dozvíte, jak v této tradici pokračovat při práci s digitálními snímky.

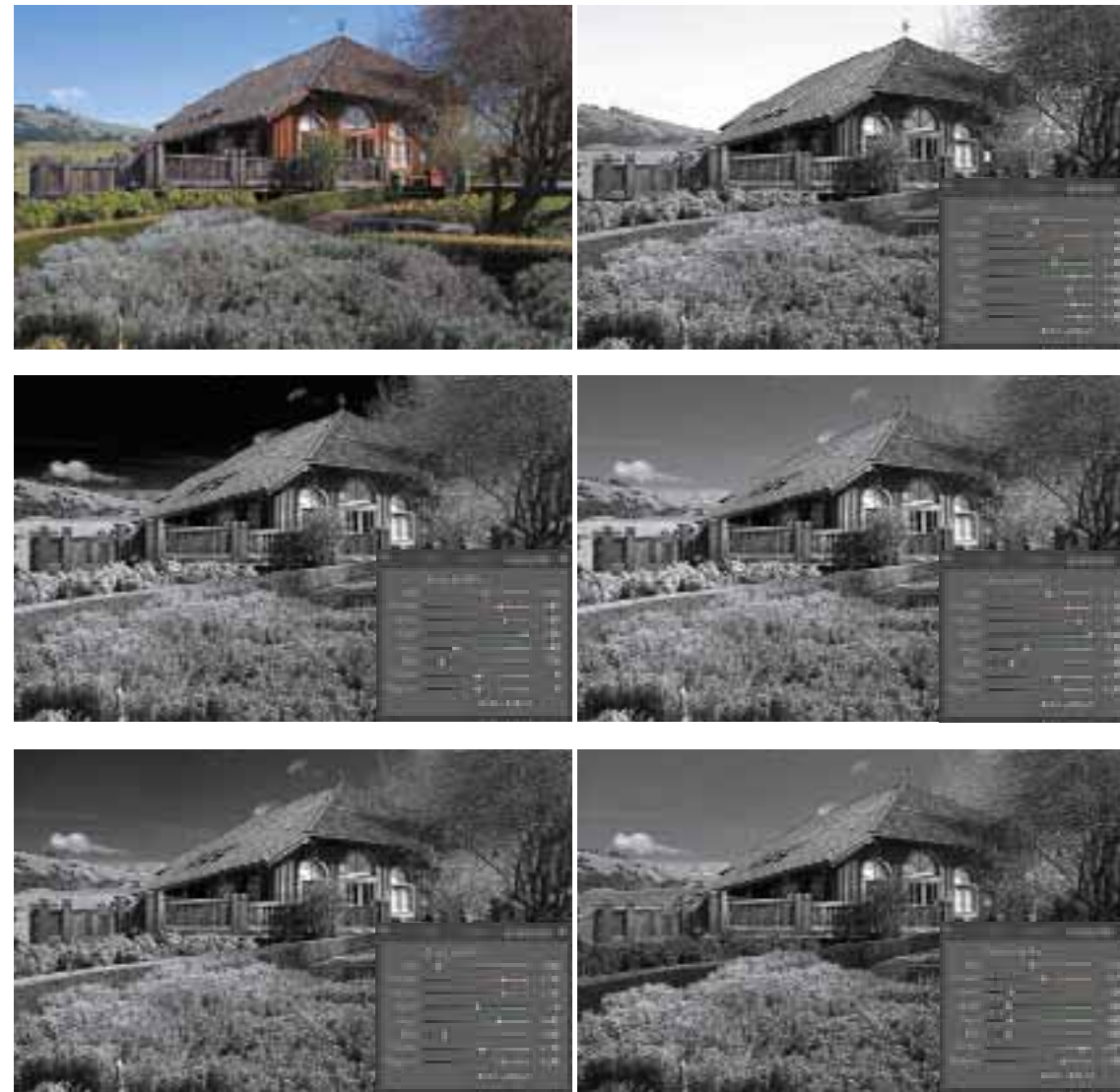
RGB snímek, např. raw soubor, se skládá ze tří obrazů ve stupních šedi, které odpovídají jasové informaci zaznamenané na scéně, když světlo procházelo přes červené, zelené a modré filtry na buňkách snímače. Na **obrázku 7.2** jsou jednotlivé barevné kanály, které tvoří barevný RGB obraz. Než vysvětlím, jak použít nastavení pro úpravu černobílé konverze, popíšu obecný princip toho, jak lze mícháním RGB kanálů vytvořit různé černobílé interpretace snímku, jako na **obrázku 7.3**.

Jak převod na stupně šedi neprovádět

Často slyším o fotografech, kteří zbytečně omezují své možnosti při tvorbě černobílých snímků, protože neznají techniky převodu na stupně šedi, při nichž jsou využity všechny barevné kanály. Někteří lidé např. nastaví fotoaparát na focení černobílých JPEG snímků. Tím jsou omezeny nejen možnosti tonálních úprav, ale také možnosti nastavení černobílé interpretace. Obrazový procesor fotoaparátu rozhodne, jak se barevné kanály namíchají, a vyprodukuje již napevno danou černobílou konverzi. Pak už nemáte mnoho prostoru k manévrování, protože všechna barevná data byla ztracena při převodu ve fotoaparátu. Pak je zde metoda tvorby černobílé verze snímku převodem RGB souboru do Lab, kde se smažou kanály barev *a* a *b* a zbylý kanál L-světlost se převede do režimu stupně šedi. Asi bych si měl dávat pozor, co o práci v režimu Lab řeknu, protože poslední dobou začíná být o tento barevný prostor zájem. Ale řekl bych, že tímto postupem nic nezískáte, protože opět odhodíte všechna barevná data, a to ještě předtím, než snímek převedete.

Úpravy černobílého snímku

Na panelu Grayscale je osm jezdců: Red, Orange, Yellow, Green, Aqua, Blue, Purple a Magenta. Při výpočtu černobílé konverze pomocí nich můžete zesvětlit či ztmavit příslušné barvy původního barevného snímku.

Obrázek 7.3 Na obrázku 7.2 jste viděli, že RGB snímek tvoří tři samostatné kanály ve stupních šedi, které představují červenou, zelenou a modrou složku obrazu. Jezdce Grayscale Mix umožňují informace těchto barevných kanálů různě míchat a vytvořit tak různé nebarevné interpretace barevného originálu.